

Ongewenste Combinaties.

Hierover schrijft „Senior" in het *Algemeen Nederlandsch Landbouwblad*:

Op meerdere plaatsen bestaat de eigenaardige en ongewenste neiging om landbouworganisaties van de meest uiteenlopende aard tot één coöperatie te combineren en aldus een gezonde ontwikkeling der landbouwcoöperatie een rem aan te leggen aan welke men zich niet meer onttrekken kan.

Men ziet de meest zonderlinge combinaties. Een zuivelfabriek met een daaraan verbonden **malerij** is nog de meest eenvoudige en ook de meest onschuldige vorm, mits het ook blijft enkel bij het malen van het eigen graan der landbouwers, doch ook zelfs dan nog alleen toelaatbaar als het stichten van een zelfstandige malerij niet mogelijk is. Volstrekt af te keuren wordt het, als b.v. een zuivelfabriek gecombineerd wordt met een **aankoopvereniging**, of een aankoopvereniging met een boerenleenbank. Men noemt dergelijke inrichtingen dan met een mooie naam Landbouwers-Handelsverenigingen. Er zijn zelfs dergelijke instellingen welke tevens een gewone boerenleenbank beheren, maar waarbij dat zelfs uit de naam in het geheel niet is op te maken.

In meerdere gevallen is het de bedoeling voor een dergelijke aankoopvereniging door de combinatie met een spaar- en voorschotbank, of juist door een dergelijke bank aan de aankoopvereniging te verbinden, goedkoop en gemakkelijk geld te krijgen, maar het eigenlijke doel van een boerenleenbank, het uitlenen van geld voor landbouwdoeleinden, komt zo goed als steeds in het gedrang. Nu zou men die instellingen een dergelijke liefhebberij kunnen veroorloven, als daardoor niet de oprichting van een werkelijk goede boerenleenbank werd verhinderd.

Nog onlangs kwamen in de Staatscourant de statuten voor van een coöp. Fabriek van Melkproducten, Malerij en Handelsvereniging. Deze statuten vertellen niets omtrent de wijze van aankopen van landbouwbenodigdheden, dan alleen dat zowel voor leden als voor derden tot het aankopen van steenkolen en van alle andere zaken, tot de landbouw behorende, kan worden overgegaan.

Als het belangrijkste artikel, door de landbouw benodigd, worden steenkolen genoemd. Wel een bewijs met hoeveel ernst die aankoop van landbouwbenodigdheden wordt opgevat. Vrijwel vast staat, dat op dat dorp nimmer een goed werkende aankoopvereniging zal worden opgericht.

Het is eenvoudig een onmogelijkheid dat de verschillende vormen van landbouwcoöperatie in één organisatie kunnen ondergebracht worden zonder onherstelbare schade te doen aan een gezonde ontwikkeling van het landbouwverenigingsleven in zijn gehelen omvang.

Dan is nog niet eens gesproken van de onbillijkheden waaraan men zich noodzakelijk moet schuldig maken. De leden van een dergelijke samengestelde vereniging zijn, behoudens de slechte uitzonderingen, onbeperkt aansprakelijk.

Indien een zekere groep landbouwers vrijwel alleen belang heeft bij b.v. de zuivelfabriek, doch de handelsafdeling levert een groot verlies, of ook een grote winst op, dan delen alle leden daarin, onverschillig of zij al of niet daartoe iets hebben bijgedragen. Bij een particuliere instelling doet het er niet toe, op welk onderdeel winst of verlies wordt geleden, bij de coöperatie is dat van het grootste belang.

Een handelsvereniging, welke tevens een leenbank exploiteert, zal enerzijds voorschotnemers afschrikken lid te worden, omdat zij de verantwoordelijkheid der handelsvereniging niet dragen willen, anderzijds wordt aan die leden, als zij toetreden, onthouden hetgeen hun rechtens toekomt, de vorming van een reserve ten behoeve van die bank. Het woord „Handelsvereniging" is trouwens voor een landbouworganisatie volstrekt uit de boze. Als de vereniging zich op handelsgebied gaat bewegen in de eigenlijke betekenis van het woord, legt ze de kiem voor haar eigen ondergang.

Af en toe blijkt dit duidelijk. Een grote instelling op dit gebied, en reeds jarenlang bestaand, schrijft in haar statuten, dat de aansprakelijkheid harer leden zich beperkt tot ten hoogste een bedrag van f 250.-. (*er staat f 2.50.- JH.*) Dit betekent dat de leden niet het minste vertrouwen hebben in hun eigen instelling. Tot dergelijke onmogelijke toestanden komt men als men de weg op gaat van het combineren van zaken die geen combinatie toelaten.

Reeds meermalen werd er in dit blad op gewezen, dat tot bestuurders van landbouworganisaties enkel mensen moesten worden gekozen, die de landbouwcoöperatie in haar volle omvang genegen zijn en willen bevorderen.

De landbouwcoöperatie is de machtige hefboom om de landbouwersstand op te heffen uit zijn afhankelijkheid van bepaalde personen en invloeden, maar dan moet hij ook het volle genot en al de voordelen van elke vorm van coöperatie kunnen genieten.

Tegenstand tegen de coöperatie heeft nog nooit kunnen bereiken, dat aan een gezonde ontwikkeling daarvan een rem werd aangelegd, maar de zogenaamde coöperators, die óf met bepaalde bedoelingen, óf enkel uit onwetendheid de bovengenoemde ongewenste combinaties tot stand brengen of houden, doen aan de landbouwcoöperatie in haar geheel meer nadeel dan een open bestrijder daarvan.